

ÅFJORD
KOMMUNE

Årsplan

BY BARNEHAGE

**VI LEKER SAMMEN
MED RESPEKT OG HUMOR**

2026-2027

Innhold

Velkommen til et nytt barnehageår!	3
Barnehagen vår	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagens formål og innhold	5
Barnehagens logo	7
Barnehagedagen	8
Barnehagens læringsmiljø	8
Omsorg	9
Lek	9
Læring	10
Danning	10
Vennskap og fellesskap	12
Kommunikasjon og språk	13
Satsningsområder	14
Inkludering	14
Rammeplanens fagområder	15
Basseng	16
Bærekraftig utvikling	16
Miljøfyrtårn i barnehagene i Åfjord kommune	17
Barns medvirkning	18
Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
Overgangen mellom barnehage og skole	19
Tilvenning og overgangen mellom avdelinger	19
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	21
Årshjul 2026/2027	22
Kontaktinfo barnehagen	23

Velkommen til et nytt barnehageår!

Barnehagen drives etter Lov om barnehager med forskrifter, og denne årsplanen er bygd opp etter Rammepланens krav til innhold og oppgaver.

Årsplanen er barnehagens arbeidsredskap og dokumenterer de valg og begrunnelser som er tatt for det kommende året for foresatte, samarbeidspartnere og andre interesserte. Årsplanen gir informasjon om det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Det utarbeides i tillegg månedsplaner og planer i Visma ukentlig som beskriver hvordan barnehagen konkret jobber med områdene som er nedfelt i årsplanen.

Nytt barnehageår starter 15.08. og skolestartere har plass fram til 31.07. det året de starter på skolen.

Barnehagen vår

By barnehage ligger i Stordalen, 11km fra Åfjord sentrum. Vi er lokalisert i gamle By skole, så vi har godt med plass. Vi har nærhet til skogen, elva og lokalt næringsliv, som i hovedsak består av landbruk i ulike varianter. Disse er vi flittige «brukere» av. Vi har et område i skogen med gapahuk, bål plass og fuglekasser som vi ofte besøker.

Barnehagen består av 2 avdelinger, med 37 barn og 13 ansatte (pr sept. 2026)

- Litjvatnet (1-3 åringer)
- Storskaret (3-5 åringer)

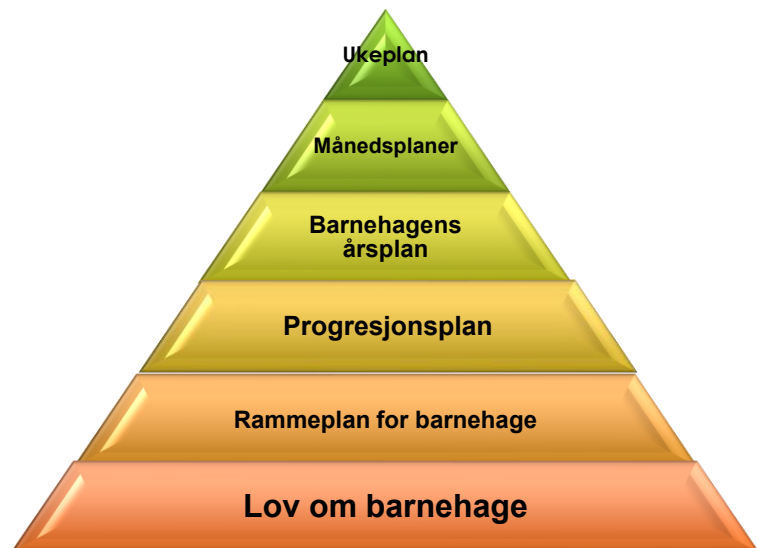
Åpningstiden vår er 7.45-16.15, med mulighet for utvidet åpningstid 6.45/16.30 etter avtale.

Kjernetiden i By barnehage er fra kl. **09.00 til 14.30**. I dette tidsrommet gjennomføres hoveddelen av barnehagens pedagogiske arbeid, som turer, samlingsstunder, aktiviteter og lek i fellesskap. Vi oppfordrer derfor foresatte til å legge levering og henting utenfor kjernetiden når det er mulig. Dette bidrar til at barna får delta i fellesskapet, oppleve sammenheng i dagen og ta del i planlagte aktiviteter sammen med de andre barna.

Barnehagen er bemannet ut fra UDIR's bemanningskalkulator, som tar utgangspunkt i bemanningsnormen. ([barnehageloven loven § 26](#))

Bemanningsnormen for barnehager stiller krav om at barnehagen har en bemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år.

Barnehagen jobber med denne modellen som utgangspunkt. Hvor lov om barnehager og rammeplan for barnehagen, er selve fundamentet for det pedagogiske arbeidet.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO-konvensjonen).

Rammeplan for barnehagen, 2017

I By barnehage anerkjenner vi barndommens egenverdi, vi ønsker at den skal være preget av trivsel og trygghet, utvikling, vennskap og lek. Vi skal bidra til at barna utvikler et godt selvbilde og bli møtt med respekt og empati. Vi ønsker at de skal ha gode minner fra tida i barnehagen, at det var en tid preget av gode relasjoner, som skapte trygghet og trivsel.

Vi legger vekt på at barna skal få være deltakende i egen hverdag, ha medbestemmelse ut ifra alder og utvikling, og få erfaring med konfliktløsning og kompromiss. Vi skal se hverandres ressurser, og lære av hverandre.

Vi skal lære barna å godta og respektere ulikheter, og gi rom for barnas egen kulturskaping. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn.

I barnehagen gjør vi ikke forskjell på kjønn, alle skal få like muligheter, uansett kjønn og tilhørighet. Hvert barn skal også oppleve å bli anerkjent, for den de er.

Vi skal gi barna erfaringer som omhandler å ta vare på naturen, lære om resirkulering og gjenbruk.

Barnehagens formål og innhold

Vi skal ha en barnehage som gir muligheter for alle barn – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn og kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats. Tidlig innsats betyr et godt pedagogisk tilbud fra tidlig småbarnsalder, at barnehagen arbeider for å forebygge utfordringer, umiddelbart når utfordringer avdekkes blir det laget en tiltaksplan. Tiltak kan være å tilrettelegge innenfor det ordinære tilbudet og/eller ved å sette inn særskilte tiltak. For å gjennomføre dette på best mulig måte er det viktig at barnehagen har et godt foreldresamarbeid, med god kommunikasjon rundt hvert enkelt barn og at barnehagen er en del av det tverrfaglige samarbeidet i kommunen. Barnehagen skal til enhver tid påse at det samarbeides med ulike instanser, som eksempel PPT, helsestasjonen, skole og barnevern.

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede», Rammeplan for barnehagen, 2017.

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
(Barnehageloven, 2005)

Progresjon er en viktig del av barnehagedagen. Dette innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Alle barnehagelærere i Åfjord kommune har deltatt i arbeidet for å sammenfatte en progresjonsplan.

Barnehagens logo

Begrepene **respekt** og **humor** er viktige verdier i barnehagen – og de kan forstås både i relasjoner mellom barn og voksne, mellom barna, og i personalets samarbeid.

Respekt i barnehagen

Respekt handler om å **anerkjenne andre som likeverdige mennesker**, uansett alder, bakgrunn eller behov. I barnehagen viser vi respekt gjennom:

- Å **lytte til barna** og ta deres tanker, følelser og perspektiver på alvor.
- Å **se hvert barn som unikt**, og møte det med omsorg, forståelse og støtte.
- Å **gi rom for barnas medvirkning**, slik at de opplever at deres mening har betydning.
- Å **anerkjenne mangfold** og skape et inkluderende fellesskap der alle føler seg trygge og velkomne.
- Å ha **respektfull samhandling** mellom de voksne, som skaper et godt klima for barna å lære og utvikle seg i.
- Å **veilede og sette grenser med varme og tydelighet**, ikke med irettesettelse og makt.

Humor i barnehagen

Humor i barnehagen handler ikke om å være morsom hele tiden, men om å **bruke humor som en del av relasjon og trivsel**. Det kan bety:

- Å skape **gode og trygge relasjoner** gjennom felles latter, lek og glede.
- Å **møte utfordringer med glimt i øyet**, og skape en atmosfære preget av varme og positivitet.
- Å bruke humor som en måte å **dempe konflikter eller spenninger** på, uten å bagatellisere barnas følelser.
- Å **være leken og kreativ**, og invitere barna inn i en verden av fantasi og moro.
- Å vise at det er lov å feile, **tulle litt med seg selv** og være menneskelig – det gir rom for læring og trygghet.

Respekt og humor sammen gir et barnehagemiljø og arbeidsmiljø som både er trygt, inkluderende og lystbetont. Barna lærer at de er verdifulle, at det er lov å le høyt, og at vi kan være ulike og ha det godt sammen.

Barnehagedagen

Barnehagedagen markeres i mars hvert år for å synliggjøre det viktige arbeidet som gjøres i barnehagene, og for å løfte frem barnehagens betydning for barns utvikling, læring og trivsel. Det er FUB (foreldreutvalget for barnehager), Fagforbundet og Utdanningsforbundet som går sammen om å arrangere denne, og tema kommer på høsten året før.

Her er noen hovedgrunner til at dagen markeres:

- **Synliggjøring av barnehagens verdi**
Barnehagedagen skal vise frem det viktige pedagogiske arbeidet som skjer i barnehagene hver dag, både for foreldre, politikere og samfunnet generelt.
- **Styrke status og forståelse**
Det er et mål å styrke barnehagens status som en viktig del av utdanningsløpet og øke bevisstheten rundt barns rettigheter, medvirkning og læring i tidlig alder.
- **Søkelys på et aktuelt tema**
Hvert år har Barnehagedagen et nytt tema, som for eksempel språkutvikling, inkludering, bærekraft eller lek. Temaet brukes som utgangspunkt for aktiviteter, markeringer og refleksjon sammen med barna og personalet.
- **Fellesskap og engasjement**
Barnehagedagen er en nasjonal markering, og gir barnehager over hele landet en felles anledning til å delta i noe større – og samtidig vise frem sitt lokale arbeid på kreative og engasjerende måter.

Barnehagens læringsmiljø

I vår barnehage arbeider vi helhetlig med læringsmiljøet, i tråd med *Rammeplan (2017)*. Læringsmiljøet omfatter det fysiske, psykososiale og pedagogiske miljøet, og er avgjørende for barnas trivsel, utvikling og læring.

Vi legger til rette for et **fysisk læringsmiljø** som inviterer til lek, utforskning og kreativitet, der rom, materiell og uteområder er tilgjengelige og tilpasset barnas behov og interesser. Samtidig arbeider vi aktivt med et trygt og inkluderende **psykososialt miljø**, hvor alle barn opplever omsorg, tilhørighet og anerkjennelse i fellesskapet.

Det **pedagogiske læringsmiljøet** preges av bevisste voksne som støtter barnas lek, nysgjerrighet og lærelyst gjennom varierte aktiviteter og godt samspill. Vi legger vekt på barnas medvirkning og ser på lek som den viktigste arenaen for læring.

Gjennom dette helhetlige arbeidet bidrar vi til at alle barn får gode forutsetninger for utvikling, mestring og livsglede, i tråd med rammeplanens verdigrunnlag.

Omsorg

Omsorg er mer enn det vi ser.

Omsorg utgjør en grunnleggende del av barnehagens samfunnsmandat og må forstås som en profesjonell praksis tett knyttet til personalets relasjonskompetanse. Med utgangspunkt i et helhetlig læringsyn og forankret i Rammeplan for barnehagen, innebærer dette at personalet arbeider systematisk med å etablere trygge, stabile og anerkjennende relasjoner til hvert enkelt barn. Relasjonskompetanse handler om evnen til å tolke barns uttrykk, møte dem med sensitivitet og tilpasse egen væremåte i samspill, slik det blant annet beskrives i tilknytningsteori og nyere relasjonsforskning. Gjennom bevisst arbeid med emosjonell tilgjengelighet, anerkjennelse og reguleringsstøtte bidrar personalet til å fremme barns psykiske helse, tilhørighet og utvikling av sosial kompetanse. Omsorg forstås dermed ikke som enkeltstående handlinger, men som en kontinuerlig, faglig forankret praksis som utøves i alle hverdagens situasjoner.

Relasjonskompetanse er ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler og vedlikeholder relasjoner mellom mennesker. (Spurkeland, 2006)

Dette handler om den voksnes evne til å etablere, forstå og vedlikeholde gode relasjoner gjennom bevisst bruk av egne ferdigheter, kunnskaper og holdninger – der den voksne tar et særlig for kvaliteten i relasjonen.

Vi bruker trygghetssirkelen aktivt i hverdagen, denne står nærmere forklart under avsnittet om tilvenning.

Lek

“Leken er et fenomen, på linje med språket, håpet, kjærligheten.

Et fenomen er noe som får selve livet til og tre frem.”

(Torben H. Rasmussen)

Leken utgjør en grunnleggende og sentral del av barnas utvikling i barnehagen. Gjennom lek utvikler barna språk, sosiale og motoriske ferdigheter, samtidig som de opplever mestring og styrker sin selvtillit. Leken gir også grunnlag for å utvikle sosial kompetanse og ferdigheter i konfliktløsning.

I vår barnehage arbeider vi systematisk for å legge til rette for gode lekopplevelser og utvikling av lekekompetanse. Vi sikrer at barna får tilstrekkelig tid og rom til lek, og vi tilfører varierte materialer, utstyr og erfaringer som kan inspirere til, utfordre og videreutvikle leken. Vi tilrettelegger for et miljø hvor barna kan leke, utforske og uttrykke seg i trygge og forutsigbare rammer.

Personalet er bevisste og aktive deltakere i barnas lek, og fungerer som støttende voksne som bidrar til å fremme et inkluderende og utviklende samspill. Gjennom nærvær og deltakelse kan vi støtte barn i deres sosiale samspill og bidra til at leken blir meningsfull for alle. Barnehagen legger til rette for både organisert og fri lek.

Læring

**«Barnehagen skal fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»
(Rammeplan for barnehagen, 2017)**

I barnehagen skjer læring gjennom lek, utforsking, opplevelser og samspill med andre. Vi legger til rette for et miljø som vekker barnas nysgjerrighet, undring og lærelyst, og som gir rom for å prøve, feile og mestre. De voksne støtter og utfordrer barna gjennom samtaler, aktiviteter og felles opplevelser, med utgangspunkt i barnas interesser, erfaringer og forutsetninger.

Gjennom hverdagsaktiviteter og arbeid med fagområdene i rammeplanen får barna mulighet til å utvikle kunnskaper, ferdigheter og forståelse. Vi ønsker at barna skal oppleve læring som meningsfull, lystbetont og preget av humor, glede og mestring.

Danning

**"Danning som livslangt prosjekt, noe som skjer i møter mellom mennesker og verden"
(Løkken og Søbstad, 2011)**

"Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter." (Rammeplan, 2017)

Iflg Rammeplan for barnehagen, handler danning om:

- hvordan barn **utvikler seg som mennesker**
- hvordan de lærer å **forstå seg selv og andre**
- hvordan de blir en del av et **fellesskap og samfunn**

Det er altså mer enn læring av fakta – det handler om **hvem barnet blir**, ikke bare hva barnet kan.

Danning skjer i møtet mellom mennesker og gjennom erfaringer, lek og samspill i hverdagen. I barnehagen handler danning om barnets helhetlige utvikling, der barna gradvis utvikler verdier, holdninger og evne til å delta i fellesskap.

Gjennom lek og samspill får barna øve seg på å ta hensyn til andre, uttrykke egne tanker og følelser og forstå seg selv som en del av et mangfoldig samfunn. I denne prosessen trenger de støtte fra trygge og tilstedeværende voksne.

Vi oppmuntrer barna til å ta selvstendige valg og hjelper dem til å forstå konsekvensene av egne handlinger. Som anerkjennende voksne støtter vi barnas omsorg for andre og er bevisste rollemodeller gjennom våre holdninger og handlinger i møte med barna hver dag.

En god samtalepartner vil være i stand til å lytte. I boka *Den gode samtalen* skriver Svare (2006) om det å lytte:

Hvis ingen lyttet, ville ingen tale. Når vi tar ordet og ytrer oss, er det vi sier alltid rettet mot noen. Det er noen som skal høre hva vi sier. Fra tid til annen kan det være oss selv vi snakker til, men som oftest er det noen andre. Ordene sendes ut for at noen skal ta imot dem. Noen skal ønske dem velkommen.

Gjennom utforskende samtaler utvikler vi våre ideer om verden rundt oss. Ved å snakke med andre om våre ideer og se hvordan andre responderer, danner vi oss en forståelse av omgivelsene.

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. (Rammeplan, 2006)

«Bare blant mennesker, blir mennesket menneske!»

Vennskap og fellesskap

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet (§§41-43 i barnehageloven). Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Hvis en ansatt vet om, eller tror at et barn blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal den ansatte alltid:

- Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang.
- Si ifra til styrer i barnehagen.
- Undersøke hva som har skjedd.
- Sette inn tiltak, og lage en plan for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.

Med nytt lovverk kom aktivitetsplikten og skjerpa aktivitetsplikt (§42 og 43) som skal sikre at barnehagen jobber systematisk og har gode rutiner for det forebyggende arbeidet.

For å sikre at alle barn opplever et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, arbeider vi systematisk og forebyggende. I dette arbeidet benytter vi tiltaksprogrammet *Sammen mot mobbing*, som er et viktig verktøy for å fremme inkludering, vennskap, medvirkning og gode relasjoner mellom barn og voksne.

Barnehagen er en viktig del av barnas sosialiseringssprosess. Dette handler om å utvikle seg som individ, fungere i gruppe og i samspill med andre. I vår barnehage arbeides det bevisst med å styrke barns sosiale kompetanse. Vi observerer og skaffer oss oversikt over hva som rører seg i barnegruppa til enhver tid. Ved å samtale med barna, delta i lek og være gode rollemodeller vil vi være aktive i forhold til barnas sosialiseringssprosess. Barna skal gjennom hele barnehageåret lære om sosiale regler, ta og opprettholde kontakt med andre, vise hensyn og kunne sette seg inn i andres situasjon – utvikle empati.

Opplevelser sammen med andre barn kan være veien inn i nye vennskap. Vennskap bidrar til en følelse av deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til en positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barn trygghet og sosial tilknytning.

I vår barnehage jobbes det hele tiden med å legge til rette for aktiviteter så barna får bruke mangfold, være i aktivitet, få venner, være en del av felleskapet og føle seg betydningsfull og godtatt som den en er.

I vår barnehage skal alle barn føle seg verdifulle!

Kommunikasjon og språk

«Et godt språkmiljø i barnehagen legger til rette for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser», Rammeplan for barnehagen, 2017.

Barnehagen bruker observasjonsverktøyet TRAS, som gir kunnskap om barns språkutvikling i alderen 2–5 år. Målsettingen med TRAS er å øke kunnskapen om barns språkutvikling, understøtte tidlig innsats og bidra til at barn som strever med sin språktilegnelse får adekvat støtte på et tidlig tidspunkt i utviklingen.

Vi benytter språkverktøyet ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon), for å hjelpe og støtte de barna som har litt ekstra behov, men det vil også støtte og hjelpe barn med normal språkutvikling. Eksempler på ASK er bruk av håndtegn, fotografi, grafiske symboler og fysiske gjenstander.

Hva er ASK?

Alternativ og supplerende kommunikasjon er å kommunisere ansikt til ansikt på andre måter enn å tale. ASK kan være

- en erstatning for tale
- støtte for å utvikle tale
- et supplement til lav og utydelig tale.

ASK er barnet sitt språk, og deres måte å uttrykke seg på.

Jfr. §39 i barnehageloven har barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, få bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen.

ASK er ikke definert som et språk i den norske språkloven, men er å regne som et funksjonelt språk og en måte å uttrykke seg på og med, for den som har behov for det. ASK er helt nødvendig for barnet sitt språklige, sosiale og faglige utvikling.

Barns språk utvikles gjennom samspill og samtale med andre. Språkarbeid foregår gjennom

hele barnehagedagen – gjennom møter mellom små og store mennesker i rutinesituasjoner, spontane hendelser og planlagte aktiviteter. Vi er i vår barnehage bevisste på vår rolle som gode språkmodeller for barna, vi bruker språket aktivt sammen med barna gjennom hele dagen. Vi skal «bade barna i språk!» Vi gir barna positiv respons på både verbale og nonverbale uttrykk.

Satsningsområder

I tillegg til at barnehagen jobber med Rammeplanens krav til formål og innhold velger man ut noen områder som skal være felles og overbyggende. For perioden 2023-2027 har barnehagene i Åfjord kommune valgt **inkludering** som overbyggende fokusområde.

Inkludering

Barnehagene i Norge har et viktig samfunnsoppdrag ved tidlig å forebygge mobbing og andre typer negative handlinger. Dette kommer klart til uttrykk i Lov om barnehager (2021) og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Inkludering i barnehagen handler om tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

Barnehagens viktigste sosialiseringsarena er leken. For noen barn kan tidlig innsats innebære at personalet arbeider særlig målrettet og systematisk – over kortere eller lengre perioder – med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap. (Rammeplan for barnehagen 2017).

Både barnehagene og skolene i Åfjord kommune har inkludering som overbyggende fokusområde, noe som sikrer en god overgang til skole i større grad. Barnehagene har tiltaksprogrammet Sammen mot mobbing og skolene har Olweus-programmet. Begge disse programmene gir et systematisk arbeid i fokuset med inkludering, gjennom forebygging, avdekking og håndtering av mobbing og negative handlinger. Barnehagene har blant annet Kvalitetssystemet Sammen mot mobbing og verktøyene Mobbets, TRAS og ASK som bidrar til godt arbeid i hverdagen.

Sammen mot mobbing er et tiltaksprogram for å jobbe systematisk og målretta med det psykososiale barnehagemiljøet, jfr barnehageloven §41-43. Målsettingen er at alle barn skal ha det trygt og godt i barnehagen. Med tiltaksprogrammet arbeider man for å redusere negative handlinger, og øke positive handlinger mellom barna. **Sammen mot mobbing** har søkelys på voksenrollen, barnehagemiljøet, barns medvirkning og foreldresamarbeidet. **Sammen mot mobbing** har et kvalitetsverktøy som sikrer systematisk arbeid gjennom maler, planer, rutiner og verktøy.

Rammeplanens fagområder

Kommunens satsingsområde er inkludering. I barnehagen arbeider vi med inkludering gjennom alle fagområdene i rammeplanen, men særlig gjennom fagområdene *Kommunikasjon, språk og tekst* og *Etikk, religion og filosofi*. Gjennom arbeid med kommunikasjon, medvirkning, vennskap, empati og respekt for mangfold legger vi til rette for at alle barn skal oppleve tilhørighet, deltakelse og mestring i fellesskapet.

Kommunikasjon, språk og tekst henger tett sammen med inkludering, da inkludering handler i stor grad om å kunne uttrykke seg, bli forstått og delta i fellesskapet. Når barn får støtte til kommunikasjon, språk og samhandling – enten gjennom talespråk, ASK eller andre uttrykksformer – øker muligheten for å delta i lek, relasjoner og fellesskap. Dette fagområdet har derfor en tydelig kobling til både inkludering, medvirkning og tilhørighet.

Etikk, religion og filosofi handler blant annet om respekt for mangfold, empati, omsorg, likeverd og forståelse for at mennesker er ulike. Dette er sentrale verdier i et inkluderende fellesskap og ligger tett opp mot arbeidet med vennskap, relasjoner og forebygging av utenforskap.

I By barnehage bruker vi nærmiljøet aktivt som læringsarena, her står fagområdet **Nærmiljø og samfunn** sentralt. Gjennom turer, besøk hos lokalt næringsliv, møter med mennesker i nærmiljøet og opplevelser i naturen får barna bli kjent med lokalsamfunnet de er en del av. Dette bidrar til tilhørighet, nysgjerrighet og forståelse for hvordan mennesker, natur og samfunn henger sammen.

Som Miljøfyrtårnsertifisert barnehage ønsker vi å gi barna erfaringer som fremmer respekt for naturen og forståelse for bærekraftige valg. Gjennom naturopplevelser, gjenbruk, kildesortering og omsorg for omgivelsene våre får barna oppleve at de kan bidra til å ta vare på miljøet.

Vi legger også vekt på barns medvirkning og fellesskap. Gjennom lek, samarbeid og deltakelse i hverdagen får barna erfaring med å lytte til andre, uttrykke egne meninger og ta ansvar i et inkluderende fellesskap.

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og

erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Som Miljøfyrtårnsertifisert barnehage arbeider vi aktivt med bærekraftig utvikling i hverdagen. Arbeidet er særlig knyttet til fagområdet **Natur, miljø og teknologi**, hvor barna får erfaringer med naturen, miljøbevisste valg og omsorg for omgivelsene sine. Gjennom lek, utforsking, gjenbruk, kildesortering, naturopplevelser og bruk av nærmiljøet ønsker vi å legge grunnlaget for holdninger og verdier som bidrar til en mer bærekraftig framtid.

Basseng

De eldste barna i barnehagen vil få muligheten til å være med i bassenget, sammen med personalet.

Målet er at barna skal bli trygge i vann samt få et godt grunnlag for å lære å svømme senere. Ved å drive tidlig vanntilvenning allerede i barnehagen, blir barna bedre rustet for den mer organiserte svømmeopplæringen i skolen. En slik ordning i barnehagen er også med på å jevne ut sosiale forskjeller. Det er ikke alle som ønsker eller har mulighet til å dra i bassenget på fritida.

Det vi fokuserer på i vanntilvenning er trygghet i vann, øve på å få vann i ansiktet og ha det gøy. Vi gjør det vi kan best, vi leker oss til kunnskap, også i vann. De ansatte som er med, er sertifiserte livreddere.

Bærekraftig utvikling

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn». (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Bærekraftig utvikling imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

Miljøfyrtårn i barnehagene i Åfjord kommune

Oppvekstsektoren i Åfjord kommune er Miljøfyrtårn-sertifisert. Dette innebærer at barnehagene (og skolene) arbeider systematisk og målrettet for å ta vare på miljøet og bidra til en mer bærekraftig hverdag.

I barnehagen betyr dette at vi legger vekt på miljøvennlige valg som er en naturlig del av barnas hverdag. Gjennom daglige rutiner, lek og samtaler får barna erfaring med å bruke ressurser med omtanke, ta vare på naturen og vise ansvar for fellesskapet.

Arbeidet med bærekraftsmål og Miljøfyrtårn kan blant annet komme til uttrykk gjennom:

- kildesortering og gjenbruk
- å ha fokus på matsvinn
- fokus på å spare strøm og vann
- å ta vare på naturen i og rundt barnehagen
- refleksjon rundt hvordan handlingene våre påvirker miljøet

Miljøfyrtårn-arbeidet er en del av barnehagens samfunnsansvar og bidrar til å gi barna tidlige erfaringer med omsorg for miljøet og bevisste valg i hverdagen. Vi ønsker å legge et godt grunnlag for holdninger som barna kan ta med seg hjem og videre i livet.

Barns medvirkning

Barna i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barna skal jevnlig få muligheten til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnas synspunkter skal vektlegges i samsvar med dets alder og modenhet. Barnets beste skal til enhver tid være et grunnleggende hensyn (§3 i barnehageloven). I alle saker det settes inn ekstra fokus eller tiltak skal barnets stemme komme frem.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet»

Rammeplan for barnehagen, 2017

Barns medvirkning handler om å ta **barn** på alvor. Medvirkning eller medbestemmelse i praksis betyr å kunne være med på å påvirke innholdet i barnehagen, bli sett, hørt og lyttet til. Få mulighet til å velge og ha innflytelse på egen hverdag

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er en viktig forutsetning for barnas trivsel, utvikling og læring. I By barnehage ønsker vi å bygge samarbeidet på åpenhet, respekt, gjensidig tillit og god kommunikasjon. Når hjem og barnehage samarbeider godt, skaper vi sammen de beste forutsetningene for barnas hverdag.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og leik, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling», Barnehageloven §1.

Den daglige dialogen ved levering og henting er en viktig arena for informasjonsutveksling og relasjonsbygging. I tillegg benytter vi Visma MinBarnehage til informasjon og kommunikasjon mellom hjem og barnehage. Her deler vi blant annet dagbokposter, bilder, månedsinformasjon og viktige beskjeder.

Gjennom året inviterer vi til to foreldremøter og tilbyr minst én foreldresamtale. Ved behov gjennomføres flere samtaler i samarbeid med foresatte. Vi ønsker å ha en åpen dialog der både foreldre og ansatte kan dele observasjoner, erfaringer og spørsmål knyttet til barnets trivsel og utvikling.

Vi ser på foresatte som våre viktigste samarbeidspartnere, og verdsetter den kunnskapen de har om sitt barn. Sammen arbeider vi for at alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet og et godt barnehagemiljø.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen vil legge til rette for at skolestarterne har med seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Det siste året i barnehagen har skolestarterne egen førskoleklubb. Her vil sosial kompetanse, samspill, vennskap, selvstendighet, mestring, undring og nysgjerrighet stå i fokus. Her legges det vekt på lek og læring, undring og refleksjon, språkstimulering og begrepsforståelse. Man er innom ulike tema i løpet av året.

Ut ifra foreldresamtalen som blir holdt i løpet av vårhalvåret, vil det bli skrevet en overgangssamtale med informasjon om hvert enkelt førskolebarn, som skal signeres av foresatte. Denne informasjonen blir videreformidlet til skolen gjennom et overføringsmøte der både barnehage og skole deltar.

På denne måten får barnehage og skole lagt best mulig til rette for en trygg og god oppstart på skolen.

Skolestarterne har to besøksdager på våren før de starter på skolen. Det er et eget foreldremøte for foresatte i regi av skolen, våren før man starter på skolen.

Foresatte får en egen infobrosjyre «Veien til skolestart» som gir mer detaljerte opplysninger om det siste året i barnehagen.

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen»
Rammeplan for barnehagen, 2017

Tilvenning og overgangen mellom avdelinger

Vi gjennomfører lekegrupper/besøksdager på våren/høsten for 1-åringene som skal starte i august/desember, dette for å lette oppstart og tilvenning når barnet begynner i barnehagen. Dette er noe vi har hatt god erfaring med, og fått gode tilbakemeldinger på.

Hvor lang tid barnet trenger med foresatt til stede ved oppstart, er individuelt, og avtales underveis for hver enkelt. Antall ganger med lekegrupper/besøksdager avtales for hvert halvår.

I vår barnehage tar vi utgangspunkt i prinsippene fra Trygghetssirkelen (COS) for å støtte barnas trygghet og relasjonsutvikling. Trygghetssirkelen beskriver barnets behov for både nærhet, omsorg og støtte, samtidig som det får utforske verden med en trygg voksen i bakhånd.

I tilvenningsperioden er vi særlig opptatt av å være **trygge baser og sikre havner** for barnet. Det betyr at vi møter barnets behov for trøst, nærhet og bekreftelse, samtidig som vi støtter barnets nysgjerrighet og utforsking i eget tempo. Vi legger vekt på tett samarbeid med foresatte og en gradvis tilpasning til barnehagehverdagen.

Gjennom arbeidet med Trygghetssirkelen bidrar vi til å bygge gode relasjoner og gi barnet en opplevelse av trygghet, som er grunnlaget for trivsel, lek og læring i barnehagen.

For at overgangen mellom avdelingene skal bli en god opplevelse har barna besøksdager mellom avdelingene, både planlagte og spontane.

Overgangen til ny avdeling vil skje fra 01.08.

I løpet av barnehageåret er det mye samarbeid på tvers av avdelingene, noe som gjør at de blir kjent med alle barn og ansatte, dette kan være i utetiden, på turer og i felles samlingspunkter gjennom året.

Samarbeidspartnere

Barnehagen er en aktiv bidragsyter i tverrfaglig samarbeid, og bidrar til helhetstenkning i pedagogisk arbeid og utvikling hos barna. Barnehagen samarbeider med blant annet andre barnehager, helsestasjonen, PPT, familieteam, barnevern, grunnskolen, Åfjord videregående skole og andre utdanningsinstitusjoner.

Styrer deltar i tverrfaglig samarbeidsteam med blant annet overnevnte instanser som drøfter saker på systemnivå. Alle ansatte kan delta på fagsamlinger der de på tvers av barnehagene har søkelys på blant annet pedagogiske problemstillinger og faglig oppdatering.

Barnehagen henvender seg til sine samarbeidspartnere når vi kjenner at vår kompetanse og kunnskap ikke strekker til, og vi trenger ekstern hjelp, til barnets beste.

Barnehagen er en viktig del av lokalsamfunnet og samarbeider også blant annet med kirken, helsesenteret, biblioteket og lokalt næringsliv.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplan, 2017)

Planlegging, dokumentasjon og vurdering er viktige verktøy i arbeidet med å utvikle og kvalitetssikre det pedagogiske tilbudet i barnehagen. Arbeidet skal bidra til sammenheng, progresjon og et barnehagetilbud som er tilpasset barnas behov, interesser og forutsetninger.

Gjennom året arbeider vi med temaer og satsingsområder som bygger på Rammeplanen, kommunale føringer og barnehagens egne mål. For hvert tema utarbeides periodeplaner med mål og innhold knyttet til fagområdene i Rammeplanen og barnehagens satsingsområder. Planene evalueres jevnlig, og vi justerer kursen underveis dersom barnas interesser, behov eller nye erfaringer tilsier det.

Vi benytter ulike møteplasser som avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager til planlegging, refleksjon og faglig utvikling. Her vurderer vi både innholdet i det pedagogiske arbeidet og hvordan vi som personale legger til rette for barnas trivsel, utvikling, lek og læring.

Dokumentasjon er en naturlig del av vårt arbeid. Gjennom observasjoner, barnesamtaler, refleksjoner, bilder, praksisfortellinger og tilbakemeldinger fra barn og foresatte synliggjør vi barnas opplevelser og utvikling, samtidig som vi får grunnlag for å videreutvikle vår praksis.

Vurderingsarbeidet skjer fortløpende gjennom hele året. Vi vurderer om innholdet og arbeidsmåtene våre bidrar til å oppfylle mål i barnehageloven, Rammeplanen og barnehagens årsplan. Målet er å sikre et inkluderende, utviklende og meningsfullt barnehagetilbud for alle barn.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. (Rammeplan, 2017)

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.
Rammeplan for barnehagen 2017

Årshjul 2026/2027

Kontaktinfo barnehagen

Styrer: Kristin Syltern Gilde
Telefon styrer: 468 34 740/ 91 70 90 54
Mail: ksg@afjord.kommune.no

Besøksadresse:
Stordalsveien 1081, 7170 Åfjord

Avdelinger:

Storskaret: 900 58 724,
Pedagogisk leder: Ina Emilie By
Litjvatnet: 900 40 859,
Pedagogisk leder: Gøril By

Barnehagens SamarbeidsUtvalg (SU):

Pol. representant: Stian Skjærvik
Hansen, AP (2023-2027)
Foreldrepr: Gro-Anita Salbuvik
Foreldrepr: Anja Cathrine S. Grøtting
Ansattrepr: Anne Iren Hårstad
Ansattrepr: Ina Emilie By

Kommunens hjemmeside for barnehage

Andre nyttige lenker:

- [Rammeplan for barnehagen](#)
- [Mobbets](#)
- [FNs bærekraftsmål](#)
- [Sammen mot mobbing](#)
- [Progresjonsplan for barnehagene](#)
- [Retningslinje for mat, måltid og kosthold i barnehagen](#)
- [ASK Alternativ supplerende kommunikasjon](#)